

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.17.2025

z dnia 7 lutego 2025 r.

Rada Gminy Trzebiel

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IX/57/2025 Rady Gminy Trzebiel z dnia 10 stycznia 2025 r. w sprawie zasad przyznawania i wysokości diet radnych Rady Gminy Trzebiel, w części tj. § 3 ust. 4.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 10 stycznia 2025 r. Rada Gminy Trzebiel podjęła uchwałę w sprawie zasad przyznawania i wysokości diet radnych Rady Gminy Trzebiel.

W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 25 ust. 4, ust. 6 i ust. 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2024r. poz. 1465 ze zm.) zwanej dalej u.s.g.

Wskazany akt został doręczony organowi nadzoru w dniu 10 stycznia br.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdza, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

W doktrynie i orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że dietę należy postrzegać wyłącznie w kategoriach zwrotu kosztów związanych z pełnieniem funkcji, co decyduje o typowo kompensacyjnym charakterze diety. Środki uzyskiwane przez radnego czy sołtysa w ramach przysługującej mu diety, mają w istocie tylko i wyłącznie rekompensować w pewnym stopniu poniesione koszty wynikające z pełnionej funkcji. Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat wynikających z wykonywania funkcji radnego czy sołtysa, to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego bycia taką osobą. Użyty przez prawodawcę wyraz „dieta” należy rozumieć więc jako zwrot kosztów związanych ze sprawowaniem mandatu, co przemawia za jego kompensacyjnym charakterem. Dieta powinna być zatem ściśle powiązana z aktywnością radnych w pracach rady i zależna od rzeczywistego wykonywania obowiązków związanych z pełnioną funkcją

(por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu: z dnia 9 lipca 2015 r., sygn. II SA/Op 161/15, z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. II SA/Op 177/15, z dnia 4 sierpnia 2015 r., sygn. II SA/Op 252/15 wyrok WSA w Warszawie z 25 lutego 2020 r. sygn. II SA/Wa 2120/19).

W związku z powyższym postanowienie § 3 ust. 4 uchwały: "Suma potrąceń nie może być większa niż 60 %" istotnie narusza art. 25 ust. 4 u.s.g. W ocenie organu nadzoru, w wyniku takiej regulacji, radny nie uczestnicząc w pracach rady czy nie wykonując innych obowiązków otrzyma 40 % ustalonej diety. Ograniczenie zatem możliwości potrąceń do 60% należnej diety przesądza o tym, że dieta radnych będzie stanowiła miesięczne wynagrodzenie z tytułu bycia radnym, niezależnie od kosztów związanych z pełnioną funkcją. Nie można bowiem wykluczyć, że radny z różnych przyczyn przez okres co najmniej miesiąca nie będzie w ogóle wykonywał swojego mandatu, a co za tym idzie nie poniesie żadnych kosztów związanych z mandatem radnego, co zgodnie z powołanymi orzeczeniami stanowi zaprzeczenie idei zapewnienia wyrównania finansowego odpowiednio do kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem mandatu i ma zależeć od rzeczywistego wykonywania obowiązków. W tym miejscu zasadnym jest powołanie stanowiska Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku wyrażonego w wyroku z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt III SA/Gd 583/23 publ. LEX nr 3698202, w którym wskazał, że „Prawidłowa realizacja upoważnienia normotwórczego wyartykułowanego w art. 25 ust. 4 u.s.g. wymaga od rady gminy stworzenia takich zasad ustalania diety radnego, które przy kształtowaniu wysokości tej diety w sposób ryczałtowy, będą uwzględniać pełnione przez niego funkcje. Obowiązkowy mechanizm potrąceń z tak ustalonej diety musi z kolei przewidywać redukcję kwoty ryczałtu adekwatnie do zmniejszenia aktywności radnego. Powinien zatem obejmować zarówno nieobecność w posiedzeniach rady gminy i posiedzeniach komisji rady gminy, jak i brak aktywności w pozostałej sferze działalności mandatowej, będącej podstawą przyznania diety. (...). Założenie odmienne, pozwalające na przyznanie swego rodzaju „diety minimalnej”, stanowiłoby zaprzeczenie jej rekompensacyjnego charakteru (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 czerwca 2023 r., sygn. akt III OSK 2472/21 oraz z dnia 14 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5279/21 (...)). Także Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 26 kwietnia 2014 r., sygn. akt II OSK 406/14 (publ. LEX nr 1519403) podkreślił, że dopuszczalność wprowadzenia diety o charakterze ryczałtowym nie może prowadzić do sytuacji powstania stałego miesięcznego wynagrodzenia niezależnego od udziału w pracach organów.

Mając powyższe na uwadze organ nadzoru stwierdził nieważność przedmiotowej uchwały w części.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli